

PŘIJATÉ TEXTY

P8_TA(2017)0094

Zpráva o Černé Hoře za rok 2016

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. března 2017 o zprávě Komise o Černé Hoře za rok 2016 (2016/2309(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na závěry přijaté Evropskou radou ve dnech 19.– 20. června 2003 a jejich přílohu nazvanou „Soluňská agenda pro země západního Balkánu: směřování k evropské integraci“,
- s ohledem na Dohodu o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Republikou Černá Hora na straně druhé, která byla uzavřena dne 29. března 2010¹,
- s ohledem na výsledek zasedání přístupové konference mezi EU a Černou Horou konaných na úrovni zástupců dne 30. června 2016 a na ministerské úrovni dne 13. prosince 2016,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 26. června 2012, v nichž rozhodla, že přístupová jednání s Černou Horou budou zahájena dne 29. června 2012, a na závěry Rady ze dne 13. prosince 2016, které získaly podporu naprosté většiny delegací,
- s ohledem na sedmé zasedání Rady stabilizace a přidružení EU–Černá Hora, které se konalo dne 20. června 2016 v Bruselu,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 9. listopadu 2016 nazvané „Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2016“ (COM(2016)0715), doprovázené pracovním dokumentem útvarů Komise nazvaným „Zpráva o Černé Hoře za rok 2016“ (SWD(2016)0360),
- s ohledem na závěrečné prohlášení předsedy summitu věnovaného západnímu Balkánu, který se konal dne 4. července 2016 v Paříži, a na doporučení organizací občanské společnosti pro pařížský summit 2016,
- s ohledem na rozhodnutí ministrů zahraničních věcí členských států NATO ze dne 2. prosince 2015 a podepsání protokolu o přistoupení Černé Hory k NATO dne 19. května 2016,
- s ohledem na závěrečnou zprávu volební pozorovatelské mise OBSE/ODIHR o parlamentních volbách, které se konaly dne 16. října 2016,
- s ohledem na společné prohlášení z 8. zasedání Smíšeného poradního výboru občanské

¹ Úř. věst. L 108, 29.4.2010, s. 1.

- společnosti EU-Černá Hora, které se konalo dne 8. listopadu 2016 v Budvě,
- s ohledem na prohlášení a doporučení, která přijal Parlamentní výbor pro stabilizaci a přidružení EU-Černá Hora na své 12. schůzi konané ve dnech 19.–20. května 2016 v Podgorici,
 - s ohledem na svá předchozí usnesení o Černé Hoře,
 - s ohledem na článek 52 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A8-0050/2017),
- A. vzhledem k tomu, že klíčovou prioritou zahraniční politiky Černé Hory je euroatlantická integrace;
- B. vzhledem k tomu, že v přístupových jednáních bylo dosaženo dalšího pokroku; vzhledem k tomu, že Černá Hora je považována za zemi, která postoupila v procesu přistoupení nejdále; vzhledem k tomu, že právní rámec v oblasti právního státu je z velké části dokončen a je vytvořeno institucionální uspořádání;
- C. vzhledem k tomu, že přetrvává znepokojení nad vyhraněnou vnitrostátní situací a bojkotem opozice v parlamentu; vzhledem k tomu, že udržitelný dialog a konstruktivní spolupráce mezi vládou a opozicí jsou pro další pokrok v procesu přistoupení zásadní;
- D. vzhledem k tomu, že závažné obavy nadále budí korupce a organizovaná trestná činnost;
- E. vzhledem k tomu, že organizace občanské společnosti se mohou účastnit pracovních skupin, a to i v rámci přístupových jednání, ale vyjádřily nespokojenost s úrovní svého zapojení do tvorby politik a svou možností získat informace; vzhledem k tomu, že je mimořádně znepokojivé, že někteří aktivisté občanské společnosti byli osobně terčem očerňujících kampaní ve sdělovacích prostředcích;
- F. vzhledem k tomu, že pokrok Černé Hory v rámci kapitol 23 a 24 týkajících se právního státu má nadále zásadní význam pro celkové tempo vyjednávacího procesu;
- G. vzhledem k tomu, že svoboda projevu a svoboda sdělovacích prostředků jsou základními hodnotami EU a pilíři každé demokracie; vzhledem k tomu, že černohorské sdělovací prostředky jsou výrazně zpolitizovány, nadále přetrvává cenzura a autocenzura a existují hospodářské a politické tlaky na novináře;
1. vítá trvalý pokrok v integraci Černé Hory do EU; vítá skutečnost, že Černá Hora dosahuje stabilního pokroku v přístupových jednáních, a konstatuje, že dosud bylo otevřeno 26 kapitol jednání a dvě kapitoly byly předběžně uzavřeny; vyzývá Radu, aby urychlila jednání s Černou Horou; vybízí k otevírání a uzavírání dalších kapitol v rámci přístupových jednání v roce 2017; oceňuje, že černohorská vláda přijala program pro přistoupení Černé Hory k EU na období 2017–2018; vybízí Černou Horu, aby urychlila tempo reform, zvýšila své úsilí o splnění všech kritérií a nadále se soustředovala na základní body procesu přistoupení; připomíná, že dosažení konkrétních výsledků a vykázaní výrazné a trvalé bilance plnění má zásadní význam, zejména v oblasti právního státu, spravedlnosti a boje proti korupci a organizovanému zločinu;

2. vyjadřuje příslušným orgánům uznání za organizaci parlamentních voleb dne 16. října 2016, které proběhly nerušeným způsobem, během nichž byly obecně dodrženy základní svobody; vybízí k dalšímu posílení souladu s mezinárodními normami; vítá, že volební účast byla nejvyšší od roku 2002; vítá revidovaný právní rámec, na jehož základě se volby konaly, ale konstatuje, že přetrvávají některé administrativní nedostatky, a to i na straně státní volební komise, stejně jako obavy z nepřesnosti seznamu voličů a z politizace;
3. lituje, že v den voleb bylo nutné dočasně odstavit internetové komunikační platformy stejně jako hackerský útok na webové stránky Centra pro přechod k demokracii, k němuž došlo několik dnů před volbami a který bránil organizacím občanské společnosti v jejich činnosti při sledování voleb; vyzývá příslušné orgány, aby se zabývaly nedostatky a prošetřily údajné procedurální nesrovnalosti, včetně údajného zneužívání státních finančních prostředků a zneužití funkce, i veškeré další nahlášené nedostatky rychle a transparentně a v souladu s doporučeními OBSE/ODIHR; očekává, že nezávislost státní volební komise bude zachována; zastává názor, že je nezbytně nutné zlepšit volební proces s cílem zajistit, aby mu občané v plné míře důvěřovali; s politováním konstatuje, že opozice neuznala výsledky voleb; uvědomuje si pokusy externích subjektů zdiskreditovat volební proces a obtíže, které to způsobuje; očekává, že nová vláda zachová politický závazek k reformnímu procesu, a vyzývá všechny politické strany, aby se znovu zapojily do konstruktivního dialogu;
4. konstatuje, že před konáním těchto voleb byla vytvořena tzv. vláda volební důvěry; vítá skutečnost, že se tento proces uskutečnil z iniciativy Černé Hory a probíhal napříč politickým spektrem;
5. bere na vědomí se znepokojením údajné pokusy Ruska ovlivňovat vývoj v Černé Hoře, protože takový způsob jednání by mohl znamenat další destabilizaci západního Balkánu; vyjadřuje znepokojení nad závažnými incidenty, včetně údajného puče, k nimž došlo dne 16. října 2016, a vyzývá místopředsdkyni Evropské komise, vysokou představitelku Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, a Komisi, aby pozorně sledovaly probíhající vyšetřování vedené příslušnými orgány; oceňuje ochotu Srbska při tomto vyšetřování spolupracovat; považuje za důležité, aby si příslušné útvary členských států vyměňovaly informace o takovýchto incidentech, a to mezi sebou a s místopředsdkyní Komise, vysokou představitelkou a s Komisí;
6. je nadále hluboce znepokojen vyhraněnou vnitrostátní situací a bojkotem parlamentní činnosti členy opozice; vyzývá opozici, aby využila nabídky černohorského předsedy vlády k účasti ve vládě výměnou za ukončení bojkotu; opakuje, že je třeba, aby všechny politické síly obnovily konstruktivní dialog a spolupráci v rámci černohorského parlamentu; požaduje další posílení parlamentní kontroly přístupového procesu a kapacity pro rozpočtový dohled; oceňuje, že parlament nadále prokazuje vysokou míru transparentnosti; vyjadřuje znepokojení nad použitím nepřiměřené síly při protivládních protestech; opakovaně trvá na tom, že je nutné přijmout náležitá opatření v návaznosti na „nahrávací aféru“; požaduje zlepšení parlamentního dohledu nad prováděním opatření za účelem boje proti organizovanému zločinu a korupci;
7. vyzývá vládu, aby zlepšila přístup k veřejným informacím, zejména ve vztahu k rozsáhlým projektům v oblasti infrastruktury, jako je výstavba dálnic, privatizace, zadávání veřejných zakázek a soudní úkony;

8. vítá novou strategií reformy veřejné správy na období 2016–2020, program reformy správy veřejných financí, vstup nového zákona o platech v platnost a zjednodušení administrativních postupů; požaduje přijetí opatření s cílem přidělit přiměřené rozpočtové prostředky na reformu veřejné správy, stejně jako stabilní politickou vůli k racionalizaci veřejné správy, a to i s ohledem na přípravy k přistoupení; bere na vědomí omezený pokrok, jehož bylo dosaženo při posilování administrativní kapacity; vybízí k úplnému odpolitizování veřejné správy; domnívá se, že je nevyhnutné, aby se dodržovaly zásady zásluhovosti, profesionality, odpovědnosti, transparentnosti a včasného posuzování dopadu právních předpisů a aby se zajistila práva občanů na dobrou správu věcí veřejných bez korupce a na informace;
9. bere na vědomí pokrok v reformě soudnictví včetně lepších institucionálních kapacit; je i nadále znepokojen nepatřičným ovlivňováním soudní nezávislosti, zejména pokud jde o jmenování soudců; zdůrazňuje nutnost posílit zodpovědnost soudnictví zpracováním výsledků provádění etických kodexů a nových disciplinárních systémů pro soudce a státní zástupce; zdůrazňuje, že je potřeba zracionalizovat síť soudů a nadále zvyšovat kapacity pro monitorování nevyřešených sporů na soudech a další snížování počtu neuzavřených případů; požaduje účinnější institucionální a individuální odpovědnost, pokud jde o řízení v případech obvinění z korupce, praní peněz a organizovaného zločinu; zdůrazňuje, že je nutné účinně provádět soudní rozhodnutí o přístupu k informacím a změnit převládající praxi prohlašování dokumentů za důvěrné s cílem takovýto přístup omezit; zdůrazňuje význam zvyšování veřejného povědomí o stávajících mechanismech podávání stížností;
10. i když bere na vědomí určitý pokrok ve zpracování válečných zločinů, vyzývá příslušné orgány, aby tyto zločiny účinně vyšetřovaly, stíhaly, soudily a trestaly a aby bojovaly proti beztrestnosti v souladu s mezinárodními normami, zejména pokud jde o odpovědné činitele na vedoucích pozicích linie velení; vítá přijetí strategie trestního stíhání s cílem otevřít nové případy a dosáhnout konkrétních výsledků; zdůrazňuje, že je nutné zajistit obětem válečných zločinů neomezený přístup ke spravedlnosti a spravedlivému odškodnění a rovněž v plné míře chránit svědky během řízení o válečných zločinech;
11. se znepokojením konstatuje, že korupce je v mnoha oblastech stále rozšířená, avšak vítá další posílení rámce pro boj proti korupci, mimo jiné plným zprovozněním protikorupční agentury a vyjmenováním zvláštních státních zástupců pro boj proti korupci a řešením potřeby specializované dlouhodobé odborné přípravy; považuje za zásadní, aby byla zajištěna jejich nezávislost při vyšetřování; zdůrazňuje význam politicky nestranné, profesionální a transparentní činnosti protikorupční agentury, zejména s ohledem na případy korupce na vysoké úrovni a financování politických stran; opakovaně zdůrazňuje, že je nezbytné zpracovat výsledky úspěšných vyšetřování a rozsudků, zejména v případech korupce na vysokých místech, stejně jako výsledky protikorupčních opatření, včetně účinnějšího uplatňování právních sankcí; vyzývá novou vládu, aby boj s korupcí učinila jedním ze svých prioritních úkolů a vyčlenila na něj dostatek lidských a rozpočtových zdrojů;
12. požaduje účinné provádění odvětvových akčních plánů pro oblasti zvláště náchylné ke korupci, jako jsou zadávání veřejných zakázek, privatizace, územní plánování, vzdělávání, zdravotní péče, místní samospráva a policie; požaduje účinné vyšetřování možných případů oznamovatelů a jejich náležitou ochranu; požaduje začlenit trestný čin nedovoleného obohacování do černohorského trestního zákoníku; vyzývá k účinnému

provádění dohody o spolupráci mezi agenturou Eurojust a Černou Horou s cílem zlepšit soudní spolupráci v boji proti závažné trestné činnosti; požaduje opatření ke zlepšení ochrany oznamovatelů;

13. bere na vědomí přijetí akčního plánu pro boj proti praní peněz a financování terorizmu a podepsání Dodatkového protokolu k Úmluvě Rady Evropy o prevenci terorizmu; zdůrazňuje, že je nezbytné pokračovat v řešení případů organizované trestné činnosti, zejména pokud jde o obchodování s lidmi a praní peněz, zajistit užší spolupráci mezi agenturami a dále zintenzivňovat regionální a mezinárodní spolupráci v boji proti organizovanému zločinu; zdůrazňuje, že je potřebné, aby při pravidelných šetřeních pomáhali specializovaní forenzní účetní poradci;
14. vítá lepší právní rámec pro boj proti obchodování s lidmi; zdůrazňuje však, že je třeba lépe identifikovat oběti obchodování s lidmi a zlepšit jejich přístup k pomoci, odškodnění a ochraně;
15. vítá novou strategii boje proti násilnému extremismu na období 2016–2018, která doplňuje vnitrostátní strategii prevence a boje proti terorizmu, praní peněz a financování terorizmu; bere na vědomí vytvoření nové zpravodajské jednotky, jejíž úlohou je identifikace a sledování potenciálních členů násilných extremistických skupin; považuje za zásadní identifikovat osoby v raném stadiu radikalizace a zabránit tomu, aby se nechali zlákat násilnými extremistickými skupinami, a úspěšně je začlenit zpět do společnosti; považuje za důležité, aby opatření přijatá v tomto směru zajistila dodržování lidských práv a základních svobod v souladu s mezinárodními závazky; zdůrazňuje význam zvyšování informovanosti s cílem monitorovat možné teroristické hrozby;
16. uznává zapojení organizací občanské společnosti do příprav na přistoupení a vyzývá příslušné orgány, aby nadále zlepšovaly přístup těchto organizací k informacím souvisejícím s EU a aby zajistily, aby se konzultace s organizacemi občanské společnosti konaly pokud možno smysluplným způsobem; vyzývá příslušné orgány, aby rozvíjely podpůrnější a inkluzivnější přístup pro usnadnění místních činností organizací občanské společnosti a podporu jejich aktivní účasti při sledování celého volebního procesu; naléhavě vyzývá příslušné orgány, aby udržitelnějším, transparentnějším a účinnějším způsobem rozvíjely veřejné financování organizací občanské společnosti, jak na celostátní, tak na místní úrovni; vyzývá příslušné orgány, aby vytvořily příznivé podmínky pro dobrovolnou práci a větší míru občanské angažovanosti; je hluboce znepokojen tím, že vůči některým aktivistům organizací občanské společnosti nadále pokračují očeřující a zastrašující kampaně; vyzývá příslušné orgány, aby vyšetřily a objasnily příčinu těchto pokusů a zvýšily úsilí za účelem ochrany aktivistů organizací občanské společnosti;
17. konstatuje určitý pokrok, pokud jde o zlepšování situace menšin, včetně dokončení několika legislativních reforem za účelem zajištění většího souladu s unijními a mezinárodními normami v oblasti lidských práv; vítá přijetí strategie a akčního plánu sociální integrace romské a egyptské komunity na období 2016–2020; požaduje přidělení přiměřeného rozpočtu, aby mohl být akční plán řádně proveden; vyjadřuje znepokojení nad dvojí diskriminací, které čelí ženy a dívky v romské komunitě, a nad přístupem romské komunity, egyptské menšiny a Aškalů ke zdravotní péči, vzdělávání, bydlení i zaměstnání; vybízí příslušné orgány, aby nadále zvyšovaly úsilí s cílem chránit práva osob LGBTI; vyzývá příslušné orgány, aby nadále usilovaly o zvyšování

informovanosti o boji proti diskriminaci mezi širokou veřejností; je nadále znepokojen tím, že do většiny veřejných budov, včetně zdravotních středisek a univerzitních fakult, stále není zajištěn přístup pro osoby se zdravotním postižením a že počet zaměstnaných osob se zdravotním postižením je stále velmi nízký; požaduje další opatření na ochranu multietnické identity regionu Kotorského zálivu (Boka Kotorska);

18. vyzývá k dalšímu posílení orgánů v oblasti lidských práv, včetně veřejného ochránce práv a ministerstva pro lidská práva a menšiny, a zastává názor, že by měla být rozšířena jejich znalost mezinárodního a evropského práva a norem v oblasti lidských práv; vyjadřuje znepokojení nad nejednotným přístupem a nízkou úrovní sankcí v případech porušení lidských práv;
19. je nadále znepokojen přetrváváním domácího a sexuálního násilí založeného na pohlaví, absencí soudního stíhání a náležitého odsouzení pachatelů v souladu s mezinárodními normami a neúčinnou podporou a ochranou obětí; vyzývá k přijetí opatření s cílem zavést odpovídající služby ochrany, posílit relevantní meziinstitucionální koordinaci, účinně využívat novou, jednotnou databázi případů domácího násilí a zavést strategii boje proti domácímu násilí na období 2016–2020; zdůrazňuje význam vzdělávání a odborné přípravy zaměstnanců státních institucí pro práci s oběťmi; vyzývá příslušné orgány, aby zajistily řádnou ochranu, dlouhodobé ubytování, finanční podporu a vzdělávací programy pro oběti nucených sňatků a účinné stíhání a odsouzení pachatelů; zdůrazňuje, že je důležité podporovat zastoupení žen v politice, a to i na klíčových rozhodovacích pozicích, a zlepšit jejich přístup na trh práce a lepší zastoupení na tomto trhu; vyzývá k rozvoji veřejné politiky, která pomáhá nalézt rovnováhu mezi pracovními a rodinnými vztahy; bere na vědomí pokračující provádění akčního plánu pro rovnost žen a mužů na období 2013–2017; naléhavě vyzývá příslušné orgány, aby na jeho provádění přidělily dostatečné rozpočtové prostředky; konstatuje, že koordinace politik týkajících se dětí je obtížná a že násilí páchané na dětech nadále zůstává problémem;
20. vyzývá orgány Černé Hory, aby přijaly nezbytná opatření s cílem předcházet násilí na dětech, obchodování s lidmi a nuceným sňatkům dětí, o nichž stále informují nevládní organizace;
21. zdůrazňuje, že je třeba neustále a vážně pracovat na harmonizaci černohorského právního systému s mezinárodními právními normami v oblasti lidských práv a svobod osob se zdravotním postižením s cílem zajistit dodržování zásad právního státu, ústavnosti a zákonnosti;
22. nadále vyjadřuje obavy v souvislosti se svobodou projevu a svobodou sdělovacích prostředků v Černé Hoře a nedostatečně účinným vyšetřováním útoků na novináře ze strany vlády; opět naléhavě vyzývá příslušné orgány, aby dořešily dlouhodobě nevyřešené případy násilí, zastrašování a výhrůžek namířených proti novinářům, přijaly opatření na ochranu pracovníků sdělovacích prostředků a vytvořily bezpečné prostředí pro svobodnou a investigativní žurnalistiku; vyjadřuje znepokojení nad útoky páchanými policejními složkami a nedávnými případy nátlaku a zastrašování namířených proti novinářům, včetně očeřujících kampaní, fyzických útoků a výhrůžek, stejně jako případy zasahování do práce sdělovacích prostředků během protivládních demonstrací, včetně svévolného zatýkání a zabavování zařízení; vyjadřuje znepokojení nad přetrvávajícími nedostatky v řádném vyšetřování těchto útoků a nad neřešením těchto případů; konstatuje, že počet případů pomluvy zůstává vysoký; trvá na tom, že je

potřebné dodržovat zásady transparentnosti při uveřejňování státní reklamy v soukromých sdělovacích prostředcích, novelizovat černohorský trestní zákoník a zavést nové trestné činy zaměřené na prevenci a trestání útoků vůči novinářům, kteří si plní své pracovní povinnosti; bere na vědomí právní opatření přijatá s cílem poskytnout větší hospodářskou nezávislost a udržitelnost veřejnoprávního vysílání RTCG a požaduje přijetí dalších kroků k zajištění jeho nezávislosti včetně redakční nezávislosti; zdůrazňuje potřebu podpořit a posílit stávající samoregulační mechanismy; zdůrazňuje, že revidovaný etický kodex pro novináře musí být účinně a jednotně uplatňován ve všech sdělovacích prostředcích; požaduje, aby pozorovatelé delegace EU a zastupitelské úřady členských států v případě potřeby pravidelněji navštěvovaly soudní řízení proti novinářům a profesionálním pracovníkům v oblasti sdělovacích prostředků;

23. konstatuje, že státní volební komise omezila během voleb v roce 2016 přístup sdělovacích prostředků; požaduje provedení doporučení týkajících se sdělovacích prostředků, která byla předložena v závěrečné zprávě o parlamentních volbách v roce 2016 volební pozorovatelskou misí OBSE/ODIHR;
24. bere na vědomí příznivý hospodářský vývoj, naléhavě však žádá novou vládu, aby přijala opatření k zajištění fiskální udržitelnosti souběžně s posílením sociálních práv a ochrany spotřebitelů a aby zahájila další strukturální reformy s cílem zlepšit podnikatelské a investiční prostředí, které přinese pracovní místa a růst a přispěje k diverzifikaci hospodářství, včetně opatření zaměřených na omezení neformální ekonomiky, a aby trvala na tom, že je třeba účinně bojovat proti daňovým únikům; vítá otevření kapitoly 19 a je pevně přesvědčen, že to je nejlepší pobídkou pro vládu, aby urychlila svou práci na řešení sociálního začleňování, snižování chudoby a omezování neformálního sektoru; požaduje racionalizaci veřejných výdajů a zintenzívnění úsilí o posílení právního státu a vymahatelnosti smluvního plnění; poukazuje na potřebu řešit vysokou vnější nerovnováhu a přehodnotit investiční projekty v oblasti veřejné infrastruktury, které ohrožují fiskální udržitelnost; požaduje přijetí dalších opatření finanční a nefinanční povahy na podporu malých a středních podniků a další investice do inovací a udržitelných projektů s cílem stimulovat ekonomiku; vyzývá ke zlepšení sociálního dialogu;
25. konstatuje, že ačkoli bylo v rozvoji dopravní infrastruktury dosaženo určitého pokroku, včetně prostřednictvím Dopravního observatoře jihovýchodní Evropy, nedostatek přeshraničních silnic je překážkou pro obchod a cestovní ruch; vítá dosavadní úsilí vynaložené na liberalizaci odvětví železnic v Černé Hoře; zdůrazňuje, že otázky propojení je třeba koordinovat se sousedními zeměmi a umožnit jim, aby se zapojily do procesu plánování projektů v oblasti infrastruktury;
26. zdůrazňuje, že je důležité posilovat odvětví malých a středních podniků a poskytovat podporu prostřednictvím lepších právních předpisů, financování, provádění průmyslové politiky, jakož i omezování neformální ekonomiky a urychlováním celostátní elektronické registrace společností;
27. konstatuje, že stínová ekonomika Černé Hory stále tvoří velkou část celkového HDP; připomíná, že rozsáhlá neformální ekonomika představuje závažnou překážku pro podnikatelskou činnost a hospodářský růst, a vybízí Černou Horu, aby podnikla kroky ke snížení rozsahu stínové ekonomiky;

28. se znepokojením konstatuje, že některé výstupy budování kapacit financované prostřednictvím nástroje předvstupní pomoci nebyly plně využity nebo na ně úřady nenavázaly; zdůrazňuje, že pro dosažení pozitivních výsledků musí orgány zajistit odpovídající počet pracovních sil, přijmout nezbytné právní předpisy, aby bylo možné využívat výstupů, a poskytnout nově vytvořeným orgánům potřebnou nezávislost;
29. bere na vědomí mírný pokles nezaměstnanosti; vítá novou strategii v oblasti zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů na období 2016–2020 a související akční plán na rok 2016; nadále vyjadřuje znepokojení nad vysokou mírou nezaměstnanosti mladých lidí a slabou mobilitou pracovní síly; požaduje aktivní opatření na trhu práce s cílem zvýšit kvalitní zaměstnání a podpořit ženy, zranitelné osoby, osoby se zdravotním postižením a mladé lidi prostřednictvím vzdělávání, profesního poradenství, odborné přípravy, zaměstnanosti a pracovních práv; připomíná význam aktivní účasti v regionálních iniciativách mládeže, jako je například Úřad regionální spolupráce pro mládež západního Balkánu, včetně prostřednictvím využívání stávajících programů, jejichž cílem je zvýšit propojení v regionu a řešit nezaměstnanost mladých lidí;
30. konstatuje, že veřejné výdaje na vzdělávání zůstávají hluboko pod průměrem EU; zdůrazňuje, že je třeba zavést nezbytná opatření, zejména pokud jde o ranou a předškolní péči o děti, kde je počet zápisů žalostně nízký a hluboko pod úrovní cíle EU ve výši 95 % do roku 2020; zastává názor, že by zvláštní pozornost měla být věnována nedostatečné dostupnosti několika veřejných univerzit pro osoby se zdravotním postižením;
31. vítá nový zákon o životním prostředí i národní strategii pro provedení a uplatňování *acquis* EU v oblasti životního prostředí a změny klimatu a související akční plán na období 2016–2020; zdůrazňuje, že je potřebné zvýšit úsilí v oblasti provádění, zejména pokud jde o kvalitu vody, ochranu přírody a odpadové hospodářství, stejně jako související administrativní kapacity na všech úrovních; je znepokojen značným zpožděním při zajišťování ochrany potenciální lokality soustavy Natura 2000 Ulcinj Salina; vyzývá k dalšímu úsilí o zachování biologické rozmanitosti lokality Salina a udržitelného rozvoje pobřeží;
32. vyzývá příslušné orgány, aby přijaly nezbytná opatření na ochranu a zachování Skadarského jezera s cílem zachovat jeho ekologické charakteristiky, včetně jeho ekologické neporušenosti; vyzývá vládu, aby zajistila, aby transformace národních parků na státem vlastněnou společnost s ručením omezeným neměla negativní dopad na jejich ochranu; uznává v této souvislosti obavy vyjádřené v rámci Ramsarské a Bernské úmluvy, pokud jde o územní plán zvláštního určení pro Národní park Skadarské jezero, včetně projektu Porto Skadarské jezero; vyjadřuje znepokojení nad výrazným zpožděním při zřizování ochrany oblastí, které jsou označeny jako potenciální oblasti sítě Natura 2000, jako je např. Národní park Skadarské jezero; připomíná potřebu důkladného a strategického posouzení vlivů na životní prostředí v souladu s *acquis* EU a mezinárodními normami;
33. zdůrazňuje, že je nutné provést mezinárodní závazky v oblasti zmírňování změny klimatu; je hluboce znepokojen plánem vlády rozvíjet uhelnou elektrárnu Pljevlja II, což není slučitelné se závazky učiněnými v rámci Pařížské dohody;
34. uznává značný pokrok dosažený v oblasti energetiky, včetně spolupráce v oblasti propojení s partnerskými zeměmi; vyzývá Černou Horu, aby zavedla právní předpisy

k provedení třetího energetického balíčku, zejména směrnici o obnovitelných zdrojích energie; nadále vyjadřuje znepokojení nad neudržitelným rozvojem vodních elektráren a nad tím, že mnohé z těchto elektráren jsou plánovány bez řádného posouzení dopadu na životní prostředí, zejména s ohledem na ochranu biologické rozmanitosti a jejich dopadu na chráněné oblasti, jak je to požadováno v právních předpisech EU; vyzývá příslušné orgány, aby nadále bedlivě dohlížely na průzkum ložisek a těžbu ropy a plynu na moři a aby provedly veškerá ochranná opatření v souladu s přijatými právními a správními předpisy a *acquis* EU;

35. v souvislosti s přípravou summitu západního Balkánu, který se bude konat v roce 2017 v Itálii, vyzývá černohorské orgány, aby zvýšily své úsilí při provádění právních a regulačních opatření v odvětví dopravy a energetiky (měkká opatření) s cílem splnit program Evropské unie v oblasti propojení;
36. vítá aktivní účast Černé Hory a její pokračující konstruktivní úlohu v oblasti dobré sousedské, regionální a mezinárodní spolupráce; podporuje další spolupráci v tomto ohledu; vysoce oceňuje Černou Horu za to, že ve své zahraniční politice nadále postupuje plně v souladu se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU, mimo jiné s rozhodnutím Rady (SZBP) č. 2016/1671, kterým se potvrzují omezující opatření EU vůči Rusku; vítá účast Černé Hory v misích SBOP vedených EU; vybízí ji, aby neuzavřené dvoustranné otázky se svými sousedy, včetně nedořešeného vymezení hranic se Srbskem a Chorvatskem, řešila v konstruktivním a sousedském duchu, a to co nejdříve v procesu přistoupení; znovu vyzývá příslušné orgány, aby pomohly vyřešit problematiku nástupnictví týkající se dědictví bývalé Socialistické federativní republiky Jugoslávie; vítá dohodu o vymezení hranic s Bosnou a Hercegovinou a ratifikaci dohody o vymezení hranic s Kosovem; zdůrazňuje, že je třeba pokračovat v jednáních týkajících se úpravy hraničních přechodů a dohod o pohraničním styku; oceňuje spolupráci se sousedními zeměmi v rámci procesu Sarajevského prohlášení; naléhavě vyzývá Černou Horu, aby dodržovala společné postoje EU k integritě Římského statutu a souvisejících hlavních zásad EU týkajících se dvoustranných dohod o imunitě;
37. konstatuje, že ačkoli se Černá Hora nenachází na západobalkánské trase, zůstává pro uprchlíky a migranty, z nichž většina pochází ze Sýrie, tranzitní zemí; vyzývá černohorské orgány, aby zajistily, aby s migranty a uprchlíky, kteří žádají o azyl v Černé Hoře nebo cestují přes její území, bylo zacházeno v souladu s mezinárodním právem a právem EU, včetně Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Listiny základních práv EU; vítá přijetí schengenského akčního plánu a strategie pro integrované řízení migrace na období 2011–2016;
38. vyzývá Komisi, aby pokračovala v práci na otázkách týkajících se migrace se všemi zeměmi Západního Balkánu s cílem zajistit dodržování unijních a mezinárodních norem a standardů; oceňuje dosud odvedenou práci v tomto ohledu;
39. vítá aktivní účast Černé Hory na Pařížském summitu o západním Balkánu v roce 2016, zejména pokud jde o program v oblasti propojení; vyzývá orgány, aby provedly nedávno podepsanou dohodu o hraničním přechodu s Albánií a nařízení o transevropských sítích, pokud jde o udělování licencí a umožnění volného přístupu k železničnímu trhu; konstatuje, že ačkoli je železniční trh v Černé Hoře otevřen pro hospodářskou soutěž od roku 2014, dosud neprojevíli o vstup na tento trh zájem žádní soukromí provozovatelé; vyzývá novou vládu, aby zajistila otevřený železniční trh

s transparentními poplatky za přístup k tratím a přidělováním kapacit, které jsou plně v souladu s *acquis*;

40. vítá skutečnost, že v květnu 2016 byl podepsán protokol o přistoupení Černé Hory k NATO jako uznání úsilí Černé Hory o provádění reforem a že v současnosti je tento protokol ve stadiu ratifikace členy NATO, neboť NATO je důležitým faktorem při zajišťování stability a míru v zemích západního Balkánu; vybízí členy NATO, kteří jsou členy EU, aby považovali ratifikační proces za prioritu a aby uznali, že členství v NATO je pro Černou Horu důležitou symbolickou a strategickou součástí integračního procesu do euroatlantických struktur; připomíná, že jednání o přistoupení k EU jsou nezávislá na procesu přistoupení k NATO;
41. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států a vládě a parlamentu Černé Hory.